

Hvad med de få der skaffer føden til de mange

Det er påfaldende, hvor lidt opmærksomhed folketingets partier og medlemmer ofrer på de få, der skaffer føden til mange. Man er i færd med at underminere landbruget. Det har stået på længe, blot forstærket af finanskrisen.

Før den var der udsigt til, at en fjerdedel af alle heltidslandbrug ville forsvinde i løbet af få år, nu måske en halvering. Der er ingen tilgang til erhvervet og mange ville smide tøjlerne øjeblikkeligt, hvis de kunne.

Konstant stiger kravene, selv i en alvorlig krisesituation fremturer man med "Grøn vækst".

På en køretur gennem det danske landskab, og ned gennem Europa skal man godt nok langt væk for at se et tilsvarende billede af nedslidte landbrug. På øerne er det særlig slemt. I Jylland ser det egnsvis lidt bedre ud, men det gør ikke trængslerne mindre, tværtimod.

Samfundets aggressive attitude er endt i ren vilkårlighed. Indgreb i produktionsbetingelserne, administrative inddragelse af arealer, administrative bøder, tilbageholdelse af EU midler.

Det er ikke kun erhvervsvilkårene, der er krakeleret, det er også hensynet til mindretallets tarv og retsstilling.

Når politikere beklagende trækker på skuldrene og henviser til landmændenes store gæld, så er der grund til at minde om, at folketinget i en menneskealder har krævet fuld pris og afgift til staten ved hvert generationsskifte. Hertil kommer, at man for få år siden fik jobbet jordpriserne gevaldigt op for at begrænse svineproduktionen. Forpagtningsaftaler var ikke længere godt nok, nu skulle arealkrav opfyldes ved personligt ejerskab.

Nu vil man så pludselig undergrave producenterne ved at give tilladelse til aktieselskaber uden jordkrav.

Oven i det har man generelt udvidet lånebetingelser for alle på et tidspunkt, hvor man ikke skulle have gjort det, og skiftende finansministre og skatteministre har stresset likviditeten ved at fremrykke moms, skatter og afgifter.

Der er således flere om ansvaret, men det er landmændene, der står tilbage med sorteper.

Andre landes landmænd har helt andre rammevilkår.

Mens svigtende markedspriser for et par generationer siden ramte halvdelen af befolkningen, så rammer en nedtur kun et beskedent udsnit af befolkningen. Det er meget store summer, og det kan de simpel hen ikke bære

Kornprisen i fjor var dårlig nok, hvad den var for 20 år siden. Den er nu halveret, og for 2 kroner kan man erstatte en liter olie ved simpelthen at fyre med det. Men så frie er markeds-vilkårene alligevel ikke.

Jo større landbrugene bliver desto hårdere rammer et tilbageslag. Når landmandens pris for mælk pludselig falder fra 3 kroner til 2, så forsvinder en tredjedel af indtægten, mens omkostninger forbliver de samme. Ingen er polstret til det, og er foder og dyr først væk er det for altid.

Man bliver nød til at erkende, at landbruget adskiller sig fra alle andre virksomhedstyper når krisen kradser. Husdyrene skal stadig passes og have foder, man kan ikke lukke og slukke og fyre mandskabet på samfundets regning til efterspørgselen retter sig.

Det kaldes behændigt flexsecurity. Landbrugsstøtten er småpenge i den sammenhæng.

Tidens økonomiske main stream lærebøger mangler adskillige kapitler om både det og adskilligt andet, som vi ubekymret kalder globalisering.

Det burde i øvrigt være en nem sag for både EU og USA at fortage en regulering af fødevarermarkedet, så man sikrede både producenter og forbrugere.

Det vi er vidne til her til lands er nyliberalisme og laissez faire når det er værst.

Viljen til at bevare et intakt jordbrug for kommende generationer i et land, hvor jord og klima er egnet, er katastrofalt ringe, ubegribelig og uansvarlig.

Regeringen kunne passende løfte landmændenes kassekredit ud af kløerne på den glubske finanssektor, der er skyld i det økonomiske tilbageslag i hele den vestlige verden, og give dem mulighed for en rimelig rente.

Jordbrugere er en væsentlig forudsætning for elementær velfærd også selvom de er en minoritet i et gennemregulerede lønmodtagersamfund.

Peter Bundgaard, Gundsøgårdvej 2, 4000 Roskilde.